

En kunstsamling på vei

Oslo

Oslo kommunes kunstsamling

En kunstsamling på vei

Oslo kommunes kunstsamling er en spredt kunstsamling, distribuert på et utall steder rundt om i Oslo. Kunstverk på et museum eller i et galleri oppleves gjerne samlet der de sees i lys av hverandre. De fleste verkene i Oslo kommunes kunstsamling er enkeltstående innslag i rom og miljøer fylt med andre formål og hverdagslige ting. Hvis du vil oppleve flere av verkene, må du bevege deg gjennom byen. Stillheten som vanligvis omgir kunsten i museene vil da bli byttet ut med lyden av trafikkstøy, folkelivet i gatene, leken og høringen i skolegårdene og summingen og snakket i virksomhetene der verkene finnes. By, byliv, fritid og arbeidsliv er den skiftende rammen som til enhver tid omgir Oslo kommunes kunstsamling.

Virksomhetene vi plasserer kunst i, er i kontinuerlig endring. De omorganiseres og redefineres som resultat av politikk og byggingene og rommene rehabiliteres, rives og bygges om. Følgen er at Oslo kommunes kunstsamling alltid vil være en samling på vei, uten forutsigbarheten og stabiliteten et kunstmuseum kan tilby. I stedet kommer kunsten tett på folk, med mulighetene og utfordringene det innebærer.

Katrine Giæver, *Collected colors #7, Collected colors #8, Collected colors #9* (2017-2019) i bydelshuset Gamle Oslo. © Katrine Giæver / BONO. Foto: Ingvild Brekke Myklebust

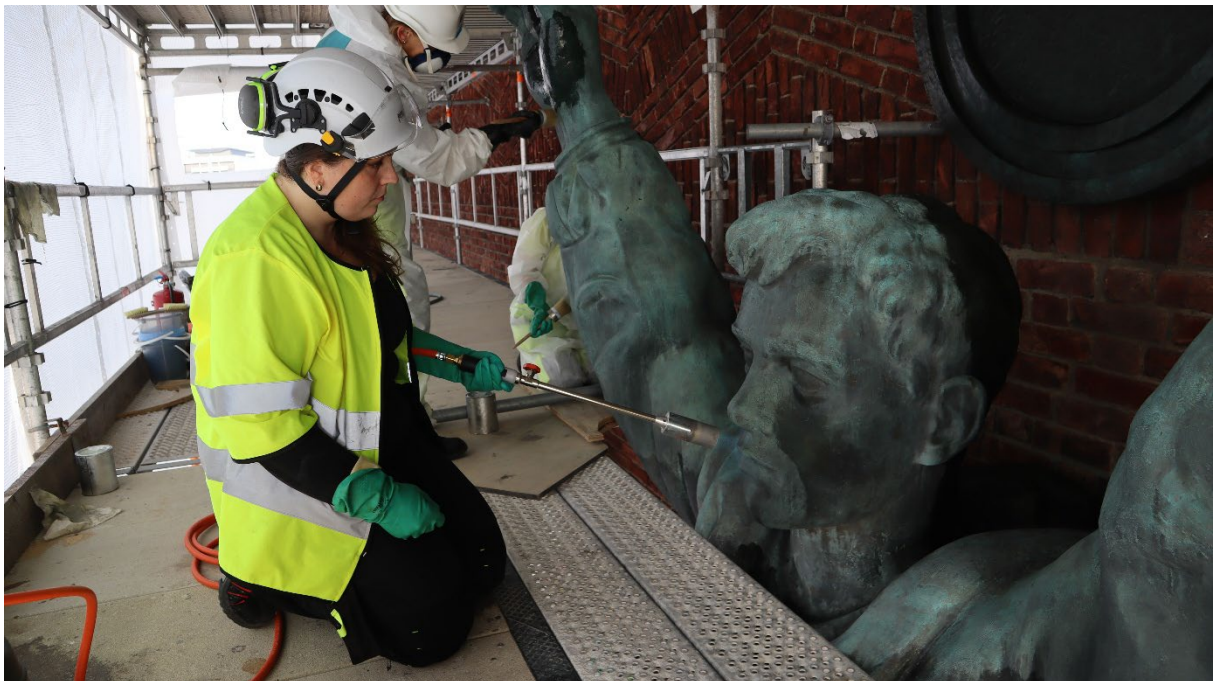
Om Oslo kommunes kunstsamling

Oslo kommunes kunstsamling hører inn under Kulturetaten og har ansvar for å anskaffe, produsere, forvalte og formidle kunst i Oslos offentlige rom og bygg.

Kunstsamlingen består av kunst som er tilkommet ved direkte oppdrag til kunstnere, utlyste konkurranser, gitt som gaver eller kjøpt inn. Samlingen omfatter verk fra 1500-tallet og frem til i dag, og inneholder et bredt spekter av kunstneriske medier og uttrykk. Hovedvekten er på etterkrigsmodernisme.

Oslo kommunes kunstsamling finansieres gjennom Oslo kommunes kunstordning der det hvert år avsettes 0,4 % av kommunens investeringsbudsjett til kunst. Kunstordningen skal bidra til at profesjonell samtidskunst og den historiske samlingen blir en naturlig og viktig del av kommunens bygg og uterom. Vårt oppdrag er å gi hele byens befolkning tilgang til kunst av høy kvalitet uavhengig av den enkeltes alder, økonomi, sosiale- og kulturelle bakgrunn.

Midlene som følger ordningen fordeles til permanente kunstprosjekter, til direkte innkjøp fra kunstnere, visningssteder og gallerier. Det inkluderer tidsavgrensede og situasjonsspesifikke kunstverk som gjennomføres i tilknytning til områdesatsninger og byutvikling. Kunstordningen finansierer også forvaltning, konservering, vedlikehold og formidling av samlingen.

Konservator Mari Bjørge jobber med St. Hallvard-skulpturen på Rådhusets fasade. Foto: Marit Gjermundrød

En presentasjon, ikke en utstilling

Presentasjonen «En kunstsamling på vei» på Gamle Munch viser innkjøpte kunstverk fra januar 2022 til og med september 2024. De kunstneriske uttrykkene favner bredt og inkluderer maleri, grafikk, tegning, skulptur, keramikk, tekstilkunst, foto, video og performance.

I tillegg til å vise verk som venter på å bli utplassert, presenterer vi også fotodokumentasjon av kunst som allerede er kommet på plass i kommunale virksomheter, eksempelvis i skolebygg, bydelshus og sykehjem eller utendørs, i skolegårder, parker og på torg.

De aller fleste verkene som inngår i presentasjonen er kjøpt fra utstillinger i gallerier, offentlige visningssteder og kunstnerdrevne visningsrom. Etter at verkene er innlemmet i Oslo kommunes kunstsamling havner de bare unntaksvis på utstilling igjen. Vi kjøper kunst som plasseres der folk jobber og oppholder seg, det gjelder i første rekke kommunale virksomheter og arbeidsmiljøer. For oss er en utstilling i et museumsrom uvanlig. Vi velger derfor å ikke bruke betegnelsen utstilling om denne presentasjonen. Utstillingssalene er ikke den egentlige destinasjonen, de er kun et midlertidig oppholdsrom. Kunstverkene monteres derfor ikke på vanlig måte, men står oppstilt langs vegger, plassert i hyller og på paller, alle likestilte og klare for utplassering.

Montering av «En kunstsamling på vei» på Gamle Munch. Foto: Marit Gjermundrød

I tillegg til å kjøpe eksisterende kunstverk, er vi en av Norges største oppdragsgivere for kunstnere. I Prosjektrummet har vi samlet fotodokumentasjon av et utvalg oppdrag vi har gitt til kunstnere i sammenheng med bygging eller rehabilitering av kommunale bygg. Dette er kunstverk som inngår som del av byggeprosjekter. I samme rom viser vi også eksempler på kunstprosjekter koblet til områdesatsinger, områdeløft og byutviklingsprosjekter.

Viel Bjerkeset Andersen, *Mellomlanding* (2024) på Refstad skole. © Viel Bjerkeset Andersen / BONO.
Foto: KUNSTDOK / Istvan Virag

Ute på egen hånd

Kunsten vi erverver, eksisterer for det meste utenfor de beskyttende rommene vi vanligvis opplever kunst i. Det medfører at holdninger, normer og verdisyn som gjør seg gjeldene i samfunnet ellers, brukes som inngang til å vurdere kunsten vi utplasserer. Hvis et kunstverk bærer i seg utidsmessige holdninger og tankesett, oppleves dette fort som påtrengende og problematisk og motsatt: stikker et verk seg ut som provoserende formmessig og innholdsmessig, blir dette også lett vanskelig. Måten de offentlige rommene reguleres på er også i kontinuerlig endring. Et eksempel på endrede normer og verdisyn er at dagens kommunale institusjoner skal være livssynsøytrale. Det medfører at kunstverk med kristne

motiver og symboler som tidligere var laget for og utplassert i seremonirom i kommunale sykehjem, nå blir demontert og hentet inn.

Et kunstmuseum vil i mindre grad være påvirket av denne type endringer. Det er en trygg havn for kunst, både av «utidsmessig» art og for ny kunst som tester grensene for hva publikum og samfunnet kan tåle av uttrykksformer. Men, kunstverkene vi utplasserer kommer sjeldent på museum. Det skjer i så fall som følge av kortere utlån. Normalt må de tåle å stå i frontlinjen på egen hånd, uten en veiledende innpakning. På en annen side er disse verkene gratis tilgjengelig for alle som bruker og oppholder seg i de offentlige rommene.

Hva skjer med kunstverk som blir kjøpt av Oslo kommunes kunstsamling?

Alle kunstverk vi kjøper får et eget nummer i databasen vår, slik at vi kan lagre informasjonen som gjør det mulig å forvalte og vedlikeholde kunsten vi eier. Noen kunstverk blir kjøpt med tanke på at de skal utplasseres på et bestemt sted eller rom. Andre verk blir midlertidig lagret i påvente av en egnet plassering.

Når verk først er utplassert, hender det at de blir værende på stedet forholdsvis lenge. Det gjelder både inne- og utendørs. Det motsatte kan også skje. Noen ganger må verk raskt hentes tilbake til kunstmagasinet vårt, ofte som følge av fysiske og bruksmessige endringer av rom, plasser og bygg. De vil da kunne få et nytt liv med utplassering på et nytt sted.

En tredje variant oppstår når kunstverk overlever bygningen de er montert i. Ta for eksempel et skolebygg som blir totalrehabilitert, revet eller bygd opp fra grunnen av. Kunstverkene som var montert i den gamle skolen, blir i mange tilfeller reinstallert i det nye bygget. Dette skyldes ofte krav eller sterke ønsker som kommer fra elever, lærere og tidligere elever, fordi kunsten bærer minner og tradisjoner de ønsker å ha med videre. I et nytt bygg eller i en nyutviklet bydel, kan et kunstverk være den ene bestanddelen som rommer historien om hva som fantes på stedet fra før av. Et nesten hundre år gammelt eksempel er Asbjørg Borgfelt og Trygve Nissens *Bjørnefontene* fra 1926. Fontenen står i krysset Kirkeveien-Bogstadveien, omringet av tung trafikk på alle kanter. Skulpturen er siste rest av et bymiljø som en gang fungerte som vannpost for tørste hester og møteplass for mennesker.

Vi selger ikke

Kunstverkene Oslo kommunes kunstsamling kjøper, selges ikke. Vi følger det internasjonale museumsforbundets (ICOM) etiske regelverk, som setter standarden for samlingspraksis. Våre kunstverk blir aldri innkjøpt på grunn av en mulig fremtidig verdiøkning. Verkene kjøpes med utgangspunkt i vårt mandat om å skape gode og relevante kunstopplevelser for byens befolkning.

Vibeke Slyngstad, *Shuafat XI* (2021) på Majorstuhjemmet. © Vibeke Slyngstad / BONO. Foto: Ingvild Brekke Myklebust

Utforsk samlingen digitalt

På nettsiden kunstsamlingen.no finner du utfyllende informasjon om Oslo kommunes kunstsamling og våre aktiviteter. I vår digitale samling kan du utforske et stadig økende representativt utvalg kunstverk satt sammen av kuratorteamet vårt. Det finner du ved å trykke på “Utforsk samlingen” eller “Søk i samlingen” på nettsiden vår. Du kan benytte feltene for fritekst eller avansert søk for å tilpasse et dypdykk i samlingen. Det finnes også kuraterte kunstpakker med et utvalg av kunstverk og kunstprosjekter basert på ulike tema, utført av vår redaksjon. I presentasjonen på Gamle Munch kan du besøke nettsiden og utforske samlingen ved to PC-stasjoner lokalisert i utstillingsrommene.

Gjenopptakelse av en gammel tradisjon

Presentasjonen av nyinnkjøpte kunstverk på Gamle Munch er ikke ny av dato, men en reaktivering av en tradisjon som varte fra 1970- og frem til og med 90-tallet og som den kommunale avdelingen Ny kunst sto bak, der de jevnlig presenterte kunsten de kjøpte. Siste gang dette skjedde var i 1996. Daværende direktør for Oslo kommunes kunstsamling Per Bjarne Boym påpekte da at Oslo kommunes kunstsamling ikke hadde fulgt med i utviklingen av norsk fotokunst og viet derfor en ekstrabevilgning på 300 000 kr fra bystyret til kjøp av 46 nye fotografier. Her inngikk blant annet verk av Kåre Kivijärvi, Per Maning, Tom Sandberg, Fin Serck-Hanssen og Vibeke Tandberg. Den gang ble det, slik som nå, understreket at dette var bilder ment for utplassering og Boym ble sitert på at: «Bildene er ikke kjøpt inn for en utstilling, men skal brukes i Oslo kommunes virksomheter, så det er ikke en tradisjonell utstilling».

Nå vi nå blåser liv i denne tradisjonen, skjer dette på Tøyen, i de samme lokalene som våre forgjengere benyttet.

Med dette ønsker vi publikum velkommen til en presentasjon av kunstverk kjøpt inn i tidsrommet fra januar 2022 til og med september 2024.